

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoE/35/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318207380
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2318207380.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a sudcov: JUDr. Martin Holič a Mgr. Renáta Gavalcová, v exekučnej veci o veci oprávnenej (ďalej len „matka“): N. X., nar. X.XX.XXXX, bytom T. X. č. XXX, zastúpenej AK: JUDr. Eva Koleničová, so sídlom Trnava, Paulínska 20, proti povinnému (ďalej len „otec“): Ing. P. X., nar. XX.X.XXXX, bytom T. X. č. XXX, zastúpeného splnomocnencom: TIMAR & partners, s.r.o., IČO: 36 866 296, so sídlom Šaľa, Štúrova 42, o návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia o úprave styku s maloletými deťmi: 1. P. X., nar. XX.X.XXXX a 2. D. X., nar. XX.X.XXXX, obe bytom u oprávnenej, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Okresného súdu Galanta č. k. 21Em/1/2018-130 zo dňa 11. februára 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil výkon súdneho rozhodnutia - uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoP/49/2018-136 zo dňa 31.7.2018 (odňatie maloletých detí povinnému rodičovi a odovzdanie oprávnenému rodičovi spôsobom, v dňoch a týždňoch určených súdnym rozhodnutím, a to každý utorok od 16:00 hod. do 18:00 hod., každý páry kalendárny týždeň v sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 9:00 hod. do 16:00 hod.).

2. Rozhodnutie odôvodnil s použitím § 370 ods. 1, § 376 ods. 1, § 377 ods. 1 až 3 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP“), § 3 ods. 1, 2, 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých.

3. Vecne napadnuté uznesenie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že matka sa návrhom doručeným okresnému súdu dňa 22.10.2018, domáhala výkonu rozhodnutia -uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoP/49/2018-136 zo dňa 31.7.2018 právoplatného a vykonateľného dňa 9.8.2018 (ktorým Krajský súd v Trnave dočasne upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi každý utorok od 16:00 hod. do 18:00 hod., každý páry kalendárny týždeň v sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 9:00 hod. do 16:00 hod., keď matka je povinná maloleté deti na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať v určený deň a hodinu v mieste bydliska matky a otec je povinný maloleté deti v určený deň a hodinu odovzdať matke v mieste bydliska matky. Obaja rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť realizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi bezodkladne, najneskôr 24 hodín pred určeným začiatkom styku). Matka svoj návrh odôvodnila tým, že styk otca s maloletými deťmi sa realizuje z jej strany v intenciách právoplatného neodkladného opatrenia, avšak zo strany otca je toto opakovane porušované, keď dňa 21.8.2018 a 28.8.2018 otec vrátil maloletých matke až po cca. 2 hodinách od ustanoveného času, matke zatajil, kde sa s maloletými nachádza a ani jej vopred neohlásil, že ich neprivezie tak, ako má určené súdnym rozhodnutím. Ďalej uviedla, že otec úmyselne a opakovane nerešpektuje súdne

rozhodnutie, maloleté deti stresuje a neprimerane zaťažuje, maloleté deti často odmietajú k otcovi chodiť, rozhodne otec nekoná v záujme maloletých detí, ale len vo svojom záujme a opakovane porušuje rozhodnutia súdu a najmä koná v rozpore so záujmami a právami maloletých detí. Otec sa svojím návrhom podaným na súd prvej inštancie dňa 26.10.2018 v zmysle doplnení zo dňa 6.11.2018, dňa 20.11.2018, dňa 5.12.2018 a dňa 12.12.2018 domáha výkonu rozhodnutia - uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoP/49/2018-136 zo dňa 31.7.2018 (konanie pôvodne vedené na okresnom súde pod sp. zn. 12Em/2/2018) s odôvodnením, že matka mu neumožňuje styk s maloletými deťmi a vo výkone styku s maloletými deťmi mu svojím konaním bráni, keď dňa 20.10.2018 a 21.10.2018 mu odmietla maloleté deti odovzdať na výkon styku, ktorý sa tak nerealizoval vôbec. Zo strany matky bol vyvolaný konflikt, ktorý bol zaznamenaný okoloidúcou hliadkou polície, keď matka uviedla, že maloleté deti nechcú ísť s povinným, zavrela bránu a odišla späť do domu. Svojím konaním, ovplyvňovaním a postojom si matka lásku maloletých detí podmieňuje ich lojalitou, snaží vyvolať stav vzájomného odcudzenia otca s maloletými deťmi. Pri odovzdávaní detí vyvoláva konflikty, pričom napr. dňa 4.9.2018 ho matka napadla slzotvorným plynom, čoho svedkom bol maloletý P. a suseda. Incident bol nahlásený na príslušné oddelenie policajného zboru.

4. Súd prvej inštancie rozhodol o nariadení výkonu súdneho rozhodnutia Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoP/49/2018-136 zo dňa 31.7.2018, nakoľko zistil, že ani jeden z rodičov dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, pričom nezistil existenciu ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré sa rodičia nemôžu podrobovať rozhodnutiu. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že otec v dňoch 21.8.2018, 28.8.2018 a 9.10.2018 nedodrжал súdom ustanovený čas styku a maloleté deti vrátil matke neskoro, pričom uvedenú skutočnosť sám potvrdil. Otcom uvedené dôvody, že v dňoch 21.8.2018 a 28.8.2018 bol s maloletými deťmi u psychologičky, okresný súd nepovažoval za ospravedlniteľné dôvody nerešpektovania súdneho rozhodnutia, rovnako ani tak nevrátenie maloletého P. matke dňa 9.10.2018. Súd prvej inštancie má za preukázané, že matka nerešpektuje súdne rozhodnutie a od 20.10.2018 otcovi neumožňuje styk s maloletými deťmi v žiadnom rozsahu a zároveň matka zakázala aj styk otca s maloletým P. v základnej škole, čo vyplýva z potvrdenia základnej školy zo dňa 19.10.2018. Matka v tomto konaní, ako aj v ostatných konaniach vedených na okresnom súde ako dôvod nerešpektovania rozhodnutia uvádza incident zo dňa 9.10.2018, ku ktorému došlo za prítomnosti maloletých detí a tiež skutočnosť, že otec v niektoré dni priviezol maloleté deti o dve hodiny neskôr, ako mal určené v rozhodnutí a dňa 9.10.2018 maloletého P. vrátil matke až na druhý deň, pričom z uvedených dôvodov trpí maloletý P. obavou, že keď pôjde k otcovi, tento ho matke nevráti. Súd prvej inštancie dospel k rovnakému záveru, ako už súd prvej inštancie v uznesení č. k. 22P/174/2018-40 zo dňa 19.11.2018 a tiež Krajský súd v Trnave v uznesení č. k. 11CoP/3/2019-134 zo dňa 28.1.2019, že doposiaľ nedošlo k žiadnej takej závažnej situácii, kedy by matka objektívne mohla mať dôvodnú obavu o život a zdravie maloletých detí, keď sú v starostlivosti otca. Počas konania ani raz matka netvrdila, že sa otec o maloleté deti v čase, keď sú v jeho opatere, nevie postarať, že zanedbáva starostlivosť o ne alebo ich vystavuje riziku, na základe ktorého by mohlo dôjsť k ohrozeniu ich zdravého psychického alebo fyzického vývinu. Takisto deti neuviedli zo strany otca žiadne neadekvátne konanie. V konaní nebolo osvedčené, že by sa otec o deti nevedel postarať, ani že by starostlivosť o deti v čase, keď sú maloleté deti s otcom, nebola riadna. Súd prvej inštancie poukázal na to, že maloleté deti pri pohovore uskutočnenom kolíznym opatrovníkom za prítomnosti psychologičky ako najhoršiu vec, čo sa im kedy stala, opísali samotný incident, ktorý sa stal dňa 9.10.2018 a nie skutočnosť, že by bol maloletý P. cez noc u otca alebo že maloleté deti spali v tú noc oddelene. Maloletý P. neuviedol nič ohľadne toho, že by mu nebolo u povinného dobre, že by sa k nemu povinný správal zle alebo mal trauma z toho, že ho otec nevrátil matke a on spal u otca bez svojho brata. Z potvrdenia základnej školy zo dňa 19.10.2018 vyplýva, že po incidente dňa 9.10.2018 sa maloletý P. s otcom stretol a stretnutie prebehlo pokojne, pričom zároveň bol pri stretnutí aj odborne pedagogicky vzdelaný pracovník (riaditeľka základnej školy). V konaní nebolo osvedčené, že by sa maloleté deti otca báli, že by sa s ním nechceli stretávať, čo vyplynulo tak zo správy kolízneho opatrovníka, ako i zo správy Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva. Maloleté deti ako jediný dôvod nestretávania sa s otcom uvádzajú strach, že ich povinný matke nevráti. Z obsahu spisového materiálu vyplynuli minimálne pochybnosti o priebehu incidentu zo dňa 9.10.2018 spôsobom prezentovaným matkou, keď uznesením povereného príslušníka OO PZ Sereď v konaní ČVS: ORP-727/SE-GA-2018 zo dňa 6.11.2018 bola vec odovzdaná Okresnému úradu v Galante na priestupkové konanie, pričom z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že bol vykonaný dôkaz oboznámením sa so záznamom z kamier rodinného domu v obci T. X. č. XXX, z ktorého nevyplýva, že by otec bol iniciátorom konfliktu, a že by bol vo vzťahu k matke agresívny. Je na rodičoch maloletých detí, aby ako dospelí ľudia zodpovední za svoje konanie a zdravý vývin svojich maloletých

deti, zvládli situáciu pri odovzdávaní a preberaní maloletých detí bez akýchkoľvek vzájomných hádok a fyzických atakov. V záujme maloletých detí, ich zdravého fyzického a psychického vývoja, je nepochybne zabezpečiť možnosť stretávania sa s otcom, rozvíjať a prehĺbovať ich vzťahy s otcom, pričom uvedené je zabezpečené nariadeným neodkladným opatrením. Takto upravený styk zabezpečí otcovi dostatočný časový priestor na rozvoj vzťahov s maloletými deťmi. Je nutné, aby sa rodičia snažili správať voči sebe kultívovane v záujme maloletých detí, čo je základným predpokladom zdravej výchovy maloletých detí, pričom i deti takto získavajú vzor pre riešenie konfliktných situácií v budúcnosti. Súd prvej inštancie zároveň skonštatoval, že je potrebné, aby sa obaja rodičia v záujme spoločných detí snažili spolupracovať a situáciu vzniknutú ich rozchodom by nemali zneužívať na narušenie vzťahu detí k druhému rodičovi, či deti využívať ako prostriedok na potrestanie druhého rodiča.

5. Proti tomuto uzneseniu podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie matka, ktorým navrhla napadnuté uznesenie zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b) CMP a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konania a rozhodnutie. Poukázala na § 365 ods. 1 písm. d), f), h) Civilného sporového poriadku. Namietala, že súd prvej inštancie porušil práva maloletých ako aj matky na spravodlivý súdny proces, keď nevykonával ani len tzv. informatívne pojednávania (výsluchy) o ospravedlniteľných dôvodoch. Po takto vykonanom výsluchu sa mal snažiť odstrániť prekážky výkonu rozhodnutia a v súčinnosti s kolíznym opatrovníkom po zistení problémov medzi rodičmi mal týmto ponúknuť odbornú pomoc, aby ako rodičia získali podporu a mohli realizovať svoje rodičovské práva a povinnosti. Výsledky odbornej pomoci tak mohli smerovať rodičov napríklad k tomu, aby nedoriešené partnerské problémy či nedoriešené majetkové záležitosti neprenášali na deti, postupy ako napríklad odporučiť rodičom psychologické poradenstvo, ktoré má za cieľ dosiahnuť dohodu rodičov ohľadne opätovného nadviazania kontaktu dieťaťa s rodičom, ak tento dlhšie neprebíhal, prípadne prijať rodičovskú dohodu ohľadne stretávania v užšom rozsahu ako v rozhodnutí, ktoré sa má vykonať. V náročnejších prípadoch súd napríklad po informatívnom výsluchu zistil, že je vhodné ešte pred nariadením výkonu v osobitnom konaní starostlivosti o maloleté dieťa uložiť výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti rodičov a dieťaťa podrobiť sa poradenstvu u psychológa. Uvedené má byť v ingerencii súdu, nakoľko komunikácia medzi rodičmi je narušená a s povinným nie je možné uzavrieť akúkoľvek dohodu bez dohľadu súdu. Maloleté deti nie sú „objekt“ súdneho konania ale subjekt (účastník) konania, podstatný faktor, ktorý vplýva na úspešnosť výkonu súdnych rozhodnutí je vôľa a názor maloletých detí. Okresný súd nezisťoval ani raz názor maloletých detí, ani maloleté deti ani raz nevidel a ani im nedal možnosť vyjadriť sa k takto podstatnej otázke, ktorá sa ich týka - najmä mal. P. uprel toto jeho právo. Súd prvej inštancie nebral do úvahy upozornenia detských psychológov, špeciálnych pedagógov, či pedopsychiatrov, ktorí poukazujú na to, že násilné uskutočňovanie výkonu rozhodnutia môže mať ďalekosiahle nepriaznivé následky na psychické prežívanie dieťaťa, ktoré sa môžu prejaviť až v budúcnosti. Po vydaní exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik uloženej povinnosti, a to najmä v tom ohľade, že maloleté deti „vďaka“ správaniu sa otca odmietajú s ním tráviť čas a nechcú na stretnutie s ním ísť, matka predložila aj nahrávku, v ktorej sa snažila deti motivovať a presvedčiť ich, aby s otcom trávili čas, avšak deti úpenlivo plakali a nechceli sa styku s otcom zúčastniť. V tejto súvislosti poukázala aj na bod 9. odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorý obsahuje stanovisko maloletého P., ktorý opisuje nevhodné správanie sa otca ako aj to, že sa s otcom stretávať nechce. Pripojila stanovisko riaditeľky školského zariadenia, ktoré maloletý P. navštevuje, v ktorom je uvedené, že maloletý P. bol zo strany povinného odovzdaný bez školskej tašky a školských pomôcok (stanovisko riaditeľky Základnej školy U. P. č. XXX, T. X. zo dňa 26.2.2019 na č.l.158- poznámka odvolacieho súdu.). Poukázala na uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 20CoE 13/2018 zo dňa 24.10.2018, v ktorom Krajský súd v Trnave okrem iného konštatoval, že „pokiaľ nemožno dieťa aj napriek adekvátnemu výchovnému pôsobeniu presvedčiť, že má ísť k otcovi, javí sa ukladanie pokút ako nezmyselné a neplniace zákonom predvídaný účel, t. j. zabezpečiť splnenie povinnosti. V súlade s princípmi vyjadrenými v Dohovore o právach dieťaťa je vylúčené, aby ktorýkoľvek z rodičov nútil dieťa k plneniu povinností všetkými prostriedkami. Sankčné pôsobenie súdu tak nemá reálny objekt, teda vôľou ovplyviteľné ľudské správanie, na ktoré by mohlo reálne pôsobiť (nález Ústavného súdu Českej republiky z 13. októbra 2015, sp. zn. III. ÚS 3462/14)“. Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie nie je riadne odôvodnené, čím bolo porušené jej právo na spravodlivý proces, pričom matka v tejto súvislosti poukázala aj na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ruiz Torija proti Španielsku sťažnosť č. 18390/91 zo dňa 9. decembra 1994. Zároveň požiadala o odklad výkonu napadnutého rozhodnutia podľa § 389 CMP, (pričom o žiadosti o odklade napadnutého uznesenia rozhodol súd prvej inštancie uznesením č. k. 21Em/1/2018-201 zo dňa 18. marca 2019- poznámka odvolacieho súdu).

6. Otec odvolanie nepodal, k odvolaniu matky sa vyjadril a uviedol, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne. Počas odovzdávania detí vyvolávala za prítomnosti svojej matky a druha konflikty, ktorým síce odolával, avšak až do dňa 9.10.2018, kedy na neho oprávnená potom ako boli deti v jeho aute zaútočila kaserom a slzným plynom. Hoci pred súdom tvrdila, že otec zaútočil na jej druha, uvedené tvrdenie nebolo preukázané v trestnom konaní, práve naopak v konaní vedenom na OO PZ Sereď, ČVS: ORP-727/SE-GA-2018 bolo vzhľadom na videozáznamu preukázané, že to bola oprávnená a jej druh, ktorý zaútočili na povinného ako prvý, a to najskôr slovné a následne fyzicky. Dňa 22.10.2018 podala matka návrh na zmenu nariadeného neodkladného opatrenia. Uznesením č. k. 22P/174/2018-40 zo dňa 19.11.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/3/2019-134 zo dňa 28.1.2019 bol návrh matky na zákaz styku otca s maloletými zamietnutý. V konaní sp. zn. 12P/76/2018 bolo rodičom uložené výchovné opatrenie podrobiť sa psychologickému poradenstvu, ktoré však bolo neúspešné a bolo ukončené pre nezáujem matky, ktorá sa odmietala poradenstva zúčastňovať. Znalčka PhDr. Katarína Haidová vyslovila záver (konanie sp. zn. 12P/76/2018), že je to matka, ktorá deťom vnútila predstavu zlého otca, pričom deťom vnútila predstavu, že je to práve otec, ktorý je zodpovedný za vzniknutú situáciu a vnútila im predstavu, že jej predstava novej rodiny aj s druhom je pre nich lepšia, ako byť s ich vlastným otcom. Uvedené je výrazne citelné (ovplyvňovanie mal. detí ich matkou) už pri pohovore na ÚPSVaR, ktorý bol vykonaný v rámci konania o návrhu matky na zákaz styku s otcom dňa 7.11.2018, kedy zo správy kolíznej pracovníčky a psychologičky vyplýva, že deti boli „naučené“ ako majú reagovať, t. j. slová o útoku oprávneného na maloletého D. im boli vnútené inou osobou, a to čo deti uviedli podľa záveru správy „dieťa používa slová neprimerané veku, je naučené a má potrebu kontrolovať mladšieho brata“. Uvedené potvrdzuje aj znalecký posudok PhDr. Kataríny Haidovej, ktorá v posudku popísala systematický postup matky, za účelom presadenia svojej predstavy o zlom otcovi a dobrej matke, pričom narušenie vzťahu otec s maloletými deti nespôsobil povinný, ktorý má záujem vykonávať styk s maloletými deťmi, dobrovoľne sa podrobil poradenstvu na základe uznesenia súdu, informoval sa na maloleté deti nielen v škole ale aj v centre Maják, ale je to matka, ktorá využívaním návrhov na súdy, návrhy na neodkladné opatrenia, zákazy styku, nevydanie maloletých detí na styk, odmietaním jeho realizácie od 22.10.2018, vyvolávaním konfliktov medzi rodičmi, dosiahla, že deťom vnútila predstavu zlého otca.

7. Úrad práce a rodiny Galanta ako kolízny opatrovník svojom vyjadrení zo dňa 25.4.2019 uviedol, že nevyužije možnosť sa k vyjadriť sa k podaniam matky a otca.

8. Matka vo svojom vyjadrení zo dňa 2.4.2019 k vyjadreniu povinného opätovne uviedla, že to bol povinný, kto zaútočil na jej druha. Zároveň uviedla, že nikdy netvrdila, že by deti nemali právo na styk s otcom, neustále sa snažila deti motivovať k tomu, aby sa s povinným stretávali, avšak bol to povinný kto maloleté deti „neočakávane prepadával“ v školskom zariadení. Otec s ňou nedokáže konštruktívne a efektívne komunikovať, o čom svedčia priložené SMS správy. Matka v závere svojho vyjadrenia uviedla, že keď opadnú povinného emócie a bude úprimne a aktívne pracovať na obnovení vzťahu s deťmi, nebude treba hľadať vinníka z toho, že deti s povinným nechcú tráviť čas. Avšak deti musia v povinnom znovu nadobudnúť istotu a preto stretávanie tak, ako je to nariadené v uznesení súdu prvej inštancie nie je v ich záujme.

9. Otec vo vyjadrení doručenom okresnému súdu dňa 22.4.2019 uviedol, že sa k už odvolaniu matky nebude vyjadrovať.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), postupujúc podľa § 395 CMP, pred vecným preskúmaním napadnutého rozhodnutia zisťoval, či odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 377 ods. 1 CMP), či podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom odvolania (§ 65 CMP), jeho dôvodmi (§ 66 CMP) a zisteným skutkovým stavom veci (§ 376 ods. 2 a § 63 CMP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 371 ods. 1 CMP, podľa tejto časti sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

13. Podľa § 376 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

14. Odvolací í súd v rámci postupu svojho konania nezistil dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu, zrejmého z dôvodov napadnutého uznesenia. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie by tak v zásade postačovalo iba konštatovanie správnosti dôvodov prezentovaných súdom prvej inštancie odvolacím súdom s odkazom na ne (ustanovenie § 387 ods. 2 a 3 CSP). Nakoľko v odvolaní však odvolateľka argumentovala spôsobom v ňom uvedeným, odvolací súd k týmto námietkam dodáva:

15. S účinnosťou od 1.7.2016 je výkon rozhodnutia vo veciach maloletých upravený Civilným mimosporovým poriadkom a vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z. z 27. júna 2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých (ďalej len „vyhláška“).

16. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

17. Podľa § 376 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

18. Podľa § 3 ods. 1 vyhlášky, súd po podaní návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 zákona) alebo po začatí konania, ktoré sa začína bez návrhu (§ 376 ods. 2 zákona), pred vydaním uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia zisťuje, či sa povinný podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedliteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu.

19. Podľa § 3 ods. 2 vyhlášky, pri zisťovaní existencie ospravedliteľných dôvodov podľa odseku 1 súd zohľadňuje najmä správanie sa povinného pri plnení povinností a správanie sa oprávneného pri realizácii práv vyplývajúcich z rozhodnutia, ako aj správanie sa a názor maloletého.

20. Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa, (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 120/2010-15 zo dňa 31. marca 2010). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 218/2010 zo dňa 23. novembra 2010).

21. Odvolací súd po predložení spisového materiálu dospel k záveru, že predmetné konanie sa začalo na návrh oprávnenej (matky), pričom táto vo svojom návrhu zo dňa 18.10.2018 prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že povinný (otec), nerešpektuje uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 31.7.2018, č. k. 24CoP/49/2018-136, maloleté deti vracia matke opakovane neskôr ako je to určené v súdnom rozhodnutí, dňa 09.10.2018 povinný v stanovenom čase maloletého P. nevrátil, oprávnenej zatajil, kde sa s maloletým nachádza a ani vopred neohlásil, že maloletého neprivezie tak, ako to má určené v súdnom rozhodnutí. Vyššie uvedené skutočnosti matka hlásila aj polícii. Ďalej matka vo svojom návrhu uviedla, že vzhľadom na konanie povinného je nútená domáhať sa svojich rodičovských práv a ochrany práv maloletých detí súdnou cestou, a to návrhom na výkon rozhodnutia. Zároveň uviedla, že žiada, aby súd v zmysle CMP písomne vyzval otca maloletých detí, aby sa súdnemu rozhodnutiu podrobil a poučil otca v zmysle vyhlášky č. 474/2011 Z. z. o následkoch neplnenia súdneho rozhodnutia a to najmä o možnosti súdu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti k dieťaťu podľa osobitného

predpisu a zároveň, aby ho upozornil, že ak výzva súdu zostane bezvýsledná, súd je oprávnený uložiť povinnému, ktorý dobrovoľne neplní rozhodnutie v ustanovenej výške, a že túto pokutu uložiť aj opakovane. Následne súd prvej inštancie na základe vykonanej lustrácie zistil, že otec sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 26.10.2018 domáhal nariadenia výkonu rozhodnutia uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 31.7.2018, č. k. 24CoP/49/2018-136, pričom na súde prvej inštancie predmetné konanie prebiehalo pod spisovou značkou 12Em/2/2018. Nakoľko na súde prvej inštancie prebiehali dve konania ohľadne maloletých detí, ktoré sa týkali tých istých účastníkov konania a skutkovo spolu súviseli, súd prvej inštancie podľa § 166 ods. 1 CSP rozhodol o spojení týchto vecí, s tým, že spoločné konanie sa bude viesť pod sp. zn. 21Em/1/2018; pričom uznesenie o spojení vecí nadobudlo právoplatnosť dňa 10.12.2018.

22. Otec sa po tom ako súd prvej inštancie právoplatne rozhodol o spojení vecí a po tom ako mu doručený návrh matky podal súdu prvej inštancie vyjadrenie, ktoré bolo podané na tunajší súd dňa 26.10.2018 a doplnené dňa 6.11.2018, 20.11.2018, 5.12.2018 a 12.12.2018, kde sa taktiež domáhal výkonu uznesenia Krajského súdu v Trnave zo dňa 31.7.2018, č. k. 24CoP/49/2018-136.

23. Súd prvej inštancie vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie, pričom sa oboznámil tak z vyjadrením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta zo dňa 11.12.2018 (č. l. 49-50), s diagnostickou správou zo psychologického vyšetrenia vypracovanou Súkromným centrom špeciálno-pedagogického poradenstva zo dňa 2.10.2018 (č. l. 71-72), zo správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta z 9.11.2018 (č. l. 7373-76), s pripojenými spismi Okresného súdu Galanta sp. zn. 12Em/2/2018, 12P/74/2018, 12P/76/2018, 22P/122/2018, 22P/174/2018, 19P/121/2018, ako aj ďalšími písomnosťami a po rozsiahlom dokazovaní vydal rozhodnutie, ktorým nariadil výkon uznesenia Krajského súdu v Trnave zo dňa 31.7.2018, č. k. 24CoP/49/2018-136.

24. Matka namietala, že súd prvej inštancie súd prvej inštancie nebral do úvahy upozornenia detských psychologov, špeciálnych pedagógov, či pedopsychiatrov, ktorí poukazujú na to, že násilné uskutočňovanie výkonu rozhodnutia môže mať ďalekosiahle nepriaznivé následky na psychické prežívanie dieťaťa, ktoré sa môžu prejaviť až v budúcnosti. Zároveň namietala, že maloletého P., ktorý opisuje nevhodné správanie sa povinného ako aj to, že sa s povinným stretávať nechce. Odvolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že súd prvej inštancie bral do úvahy výsledky znaleckého vyšetrenia PhDr. O.J. zo dňa 31.08.2018, z ktoré okrem iného vyplýva, že v čase šetrenia maloletý P. nachádza bezpečie u oboch rodičov. V záujme harmonického osobnostného šetrenia, PhDr. O.J. odporúča zabezpečiť výchovu rodičov, ktorá bude sýtiť potreby maloletého: matkina výchova podporujúca vzťah maloletého s otcom, nepodmieňujúce prijatie maloletého očakávaním lojality, zabezpečiť potrebu maloletého P. byť v kontakte s oboma rodičmi v dostatočnom čase. Na podporu správneho záveru súdu prvej inštancie, odvolací súd v tejto súvislosti, že zo znaleckého posudku znalkyne z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých PhDr. Kataríny Haidovej, ktorý bol vypracovaný dňa 4.3.2019 (až po vydaní napadnutého uznesenia) vyplýva, že je to oprávnená, ktorá deťom vnútila predstavu zlého otca, pričom deťom vnútila predstavu, že je to práve otec, ktorý je zodpovedný za vzniknutú situáciu a vnútila im predstavu, že jej predstava novej rodiny aj s druhom je pre nich lepšia, ako byť s ich vlastným otcom. Obaja rodičia majú intelektové i osobnostné predpoklady k výchovnému a citovému pôsobeniu na maloleté deti. V osobnosti žiadneho z rodičov nebola zistená taká porucha, ktorá by negatívne ovplyvňovala vývin maloletých detí. Problematická je len interakcia rodičov, ktorej konfliktnosť je sýtená rivalizačnými tendenciami oboch rodičov, problematickým tvorením kompromisov. V posudku sa taktiež konštatuje, že obe maloleté deti majú aktuálne kritický, odmietavý vzťah k otcovi. Maloletý P. ho až zavrhuje, pripisuje mu len zlé vlastnosti. Maloletý D. je miernejší, fyzický kontakt s otcom neodmieta tak kategoricky. Obe deti sú však stotožnené s výrazne negatívnym obrazom otca, žijú v prostredí, kde je im k dispozícii obraz zlého otca, sú pred otcom ochraňované s argumentom, že sa ho boja. Takéto skresľovanie reality podnecované zo strany dospelých jednoznačne nie je v záujme maloletých detí. Obe deti majú jednoznačne pozitívny vzťah k matke. Maloletý P. má tendenciu sa matky zastávať, ochraňovať ju, ľutovať ju, že ju inštitúcie nedostatočne chápu. Obaja rodičia majú silné citové väzby k svojim deťom. Citová väzba oboch maloletých detí k otcovi je aktuálne pod vplyvom intrapsychického konfliktu lojality. Obe deti sú lojálne len s matkou. Neznamená to však, že by deti nemali vytvorenú citovú väzbu k otcovi. Rovnako tak znalkyňa PhDr. Katarína Haidová v bode 15 posudku odporúča, že styk otca s deťmi by mal byť čo najširší, každý druhý víkend aj s prespávaním počas pracovného týždňa v súlade so školskými povinnosťami mal. P. Tomu by však malo predchádzať nevyhnutné absolvovanie výchovného poradenstva, formou rodinnej psychoterapie.

Znalkyňa PhDr. Haidová zároveň na otázku súdu prvej inštancie, či u niektorého z rodičov existujú dôvody na obmedzenie styku s maloletými deťmi uviedla, že u žiadneho z rodičov neexistujú dôvody na obmedzenie styku s maloletými deťmi.

25. Matka ďalej namieta, že po vzniku exekučného titulu nastali také okolnosti, ktoré evidentne vedú k zániku uloženej povinnosti. Odvolací súd poukazuje na to, že oprávnená žiadne takého okolnosti neuviedla, naopak aj z vyššie citovaného posudku znalkyne PhDr. Kataríny Haidovej, ktorý bol vypracovaný až po vydaní napadnutého uznesenia jednoznačne vyplýva, že u žiadneho z rodičov a teda ani u otca neexistujú dôvody na obmedzenie styku s maloletými deťmi.

26. Podľa § 379 ods. 1 prvá veta CMP, pred uskutočnením výkonu rozhodnutia môže súd nariadiť pojednávanie a predvolať povinného, oprávneného alebo orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

27. Odvolací súd k námietke matky, že súd prvej inštancie pochybil, keď maloleté deti ani raz nevidel, a ani im nedal možnosť vyjadriť sa k prejednávanej otázke, poukazuje zákonné ustanovenie citované v odseku 26, podľa ktorého jednoznačne vyplýva, že súd nemá obligatórnu povinnosť pri nariadení výkonu rozhodnutia vo veci starostlivosti maloletých detí nariadiť pojednávanie a vypočuť maloleté deti. Odvolací súd je toho názoru, že v danom prípade postačuje, že maloleté deti boli v súvislosti s predmetnou vecou vypočuté tak psychologičkou PhDr. O.J., znalkyňou PhDr. Katarínou Haidovou, ako aj zamestnancami kolízneho opatrovníka a z tohto dôvodu nepovažoval za potrebné (a to aj s prihliadnutím na vek najmä maloletého D.), aby boli maloletí vypočúvaní pred súdom. Názor maloletých k prejednávanej otázke je (aj) odvolaciemu súdu dostatočne zrejmy z vyššie citovaných psychologických vyšetrení ako aj zo správ kolízneho opatrovníka, z predložených listinných dôkazov, a preto aj z toho dôvodu nie je v záujme maloletých detí, aby boli traumatizované (ďalším) výsluchom pred súdom.

28. K tvrdeniu matky, že súd prvej inštancie mal najskôr uložiť výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti rodičov a dieťaťa podrobiť sa poradenstvu u psychológa, odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie už uznesením č. k. 12P/76/2018-96 zo dňa 18.9.2018 (právoplatné dňa 8.10.2018) nariadil obom rodičom výchovné opatrenie, ktoré spočíva v ich povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu a to v období na 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktoré poradenstvo bude realizovaná prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Galante, ktoré však podľa tvrdenia otca nebolo úspešné a bolo ukončené pre nezáujem matky, čo matka ani nerozporovala. S ohľadom na uvedené ani odvolací súd nepovažoval za hospodárne tak ako aj zrejme súd prvej inštancie, aby pred samotným výkonom rozhodnutia bolo rodičom uložené opätovne ďalšie výchovné opatrenie a to pre zrejmy nezáujem zo strany matky.

29. Odvolací súd si plne osvojil názor súdu prvej inštancie, že v záujme maloletých detí, ich zdravého fyzického a psychického vývoja, je nepochybne zabezpečiť možnosť stretávania sa s otcom, rozvíjať a prehľbovať s ním vzťahy, pričom táto skutočnosť je zrejmalá z výsledkov psychologických vyšetrení. Odvolací súd zároveň poukazuje aj na skutočnosť, že matka vo svojom podaní, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 22.10.2018 sa vyslovene dožadovala toho, aby súd prvej inštancie nariadil výkon uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoP/49/2018-136 zo dňa 31.7.2018, pričom vo svojom pôvodnom návrhu neuvádzala, že nie je v záujme maloletých detí stretávať sa s povinným.

30. Podľa § 234 ods. 2 CSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

31. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

32. Odôvodnenie uznesenia vydaného súdom musí mať náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

33. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

34. Po oboznámení sa s obsahom spisu a odvolaním napadnutým rozhodnutím odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil napadnuté uznesenie, stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil a ako vec právne posúdil, čím splnil zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. <. Podľa odvolacieho súdu v danom prípade neobstojí ani námietka matky, že napadnuté uznesenie nie je odôvodnené (nie je preskúmateľné). Zo strany súdu prvej inštancie podľa odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu a to k absencii riadneho odôvodnenia rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami (§ 220 ods. 2 CSP). Zároveň podľa odvolacieho súdu teda nedošlo ani k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď rozhodnutie okresný súd fakticky v relevantných záveroch riadne právne aj vecne odôvodnil v odsekoch 25 až 27.

35. Poukazujúc na vyššie uvedené dôvody odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne rozhodol, keď nariadil výkon rozhodnutia výkon súdneho rozhodnutia - uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoP/49/2018-136 zo dňa 31.7.2018, preto postupom podľa § 387 CSP napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

36. K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).